

שם המחקר : מודל להסבר סימפטומים של דכאון וחרדה בקרב הורים למבוגרים בעלי מוגבלות

שכלית- התפתחותית

שנה: 2019

מס' קטלוגי : 658

שמות החוקרים: חן יעקב- שלמה. בהנחיית פרופ' יעקב בכנר

רשות המחקר: בית הספר לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת בן- גוריון.

מגבלות המחקר והמלצות למחקרי המשך

למחקר הנוכחי מספר מגבלות אפשריות.

מגבלות הקשורות לאוכלוסיית המחקר: במחקר השתתפו 86 הורים, דהיינו, מדגם יחסית קטן, בעיקר נוכח העובדה שנבדקו מספר רב של משתנים. בנוסף, המדגם כלל משתתפים רק מאזור באר שבע והסביבה, וכן, רוב המשתתפים היו נשים. כל אלו עלולים לפגוע בתוקף החיצוני של המחקר. רצייה חברתית: אף על פי שמילוי השאלונים נעשה בצורה אנונימית, הוא נעשה בנוכחות עורכת המחקר דבר אשר עשוי היה להשפיע על מתן התשובות מתוך רצייה חברתית.

דיווחי עצמי: כלל התשובות התבססו על דיווחי ההורים, גם כשמדובר היה בשאלות בעלות תימוכין באבחונים ובמסמכים רשמיים (כך לדוגמא רמת תפקוד - ייתכן כי הורים תופסים את ילדם כבעל מוגבלות קשה כשבאבחון מדובר ברמת מוגבלות שונה).

מחקר חתך: מערך המחקר הנוכחי הנו מערך תיאורי מתאמי אשר בודק מציאות בנקודת זמן אחת, ולכן לא ניתן להסיק ממנו סיבתיות אלא על קיומם של קשרים בין משתנים בלבד.

מהימנות שאלון אשמה: המהימנות של שאלון זה כפי שנמצאה במחקר הנוכחי $\alpha=0.59$, ערך זה נמוך מהערך המקובל ($\alpha>0.7$). ייתכן והדבר נבע מגודל המדגם הקטן יחסית או מקושי בהבנת השאלון על-ידי הנבדקים, ועל כן אנו ממליצים שבמחקרי המשך יבחן שאלון האשמה במדגם גדול יותר.

המחקר הנוכחי מוסיף נדבך חשוב לספרות המחקרית העוסקת ברווחה הנפשית (דיכאון וחרדה) של הורים לאנשים בעלי מוגבלות שכלית-התפתחותית, תוך שהוא מתמקד בהורים למבוגרים בעלי מוגבלות שכלית-התפתחותית, (בני 21 ומעלה) הגרים בבית.

ברמה התיאורטית, ממצאי המחקר מצביעים על המשתנים נטל טיפול ותמיכה חברתית כמשמעותיים בהסבר סימפטומים של דיכאון, ועל המשתנים מגדר ההורה ותמיכה חברתית כמשמעותיים בהסבר סימפטומים של חרדה. יש להעמיק את הידע ביחס למשתנים אלו ולעמוד על טיב הקשרים בינם לבין דיכאון וחרדה. חשוב לבחון

את מרכיבי נטל הטיפול והאפשרויות לצמצומו, כמו גם להבין מהי התמיכה החברתית המסופקת כיום להורים והאם קיים פער בינה לבין התמיכה הרצויה (סוג התמיכה, מספקי התמיכה ועוד). בחינה מעמיקה הנה חשובה שכן מדובר בשני משתנים (נטל טיפול ותמיכה חברתית) שהנם ברי שינוי, והתערבות מותאמת וממוקדת בהם עשויה להפחית את תחושות הדיכאון והחרדה בקרב ההורים. נציין כי אף על פי שבמחקר הנוכחי דווחו ההורים על תמיכה רבה יותר המתקבלת מבני משפחה לעומת התמיכה המתקבלת מחברים, אנו סבורים כי יש להרחיב את היריעה ולהעמיק את הידע הקיים ביחס לסוג התמיכה הנדרשת להורים, מהי נכונות ההורים לבקש סיוע, מהי הנכונות לקבל את הסיוע, ממי, האם קיים הבדל מגדרי בסוגיות אלה ועוד. זאת ועוד, חשוב שמחקרים עתידיים יבחנו את המשתנים המובהקים האלו בקרב האחים/אחיות של האדם בעל המוגבלות, וכן את צרכי האחים, בין היתר מתוך הבנה כי אלו שותפים לטיפול בהווה וייתכן כי יהיו המטפלים העיקריים בעתיד (לאחר פטירת ההורים).

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)